

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister
määrus
algtekst-terviktekst
01.07.2013
24.04.2015
RT I, 28.06.2013, 13

Vedurijuhi eksamineerimise kord

Vastu võetud 25.06.2013 nr 44

Määrus kehtestatakse [raudteeseaduse](#) § 45 lõike 7 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse vedurijuhiloa eksamile ja sertifikaadiksamile lubamise tingimused, mis peavad olema vedurijuhiloa eksamile ja sertifikaadiksamile pääsemiseks täidetud, ning vedurijuhiloa eksami korraldamise põhimõtted.

1. peatükk Vedurijuhiloa eksamile ja sertifikaadiksamile lubamise tingimused

§ 2. Vedurijuhi üldised teadmised ja oskused

(1) Vedurijuhiloa eksamile lubatakse isik, kes oma teadmiste, oskuste, käitumise ja hoiakute osas vastab käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatule.

(2) Vedurijuhil peavad olema teadmised ja oskused:

- 1) raudteelase tehnoloogia osas, sealhulgas peab vedurijuht tundma ohutuspehühimõtteid ja tööeeskirjade aluseks olevaid pehühimõtteid;
- 2) raudtee talitlusega seotud ohtude ja nende kõrvaldamise erinevate võimaluste kohta;
- 3) toimimispõhühimõtete osas ühe või mitme raudteelase tegevuse korraldamisel;
- 4) raudteeveeremi osas, eelkõige veduri, vaguni ning muu raudteeveeremi tehniliste nõuete ja veeremi koosseisu kohta.

(3) Vedurijuht peab:

- 1) aru saama vedurijuhi elukutse erinõuetest, iseärasustest ning nõudmistest ametialases ja eraelulises plaanis;
- 2) oskama kohaldada personali ohutuseeskirju;
- 3) oskama raudteeveeremit käitada vastavalt veeremitüübile ja omadustele;
- 4) tundma vajalikke töömeetodeid ja oskama neid täpselt kohaldada;
- 5) tundma tööks vajalikke eeskirju ja juhendeid, näiteks käitustegevuse koostalitluse tehnilises kirjelduses määratletud menetluskäsiraamatut ja liinide käsiraamatut, vedurijuhi käsiraamatut, avariijuhendit või muid tööalaseid eeskirju ja juhendeid;
- 6) oskama tegutseda sobival viisil ohutuse seisukohalt oluliste ülesannete täitmisel;
- 7) oskama tegutseda inimeste ja ohtliku kaubaga toimunud õnnetusjuhtumite korral;
- 8) tundma raudteetööga seotud ohtusid;
- 9) tundma liikluskorralduse ja liiklusohutuse pehühimõtteid;
- 10) oskama kohaldada elektrotehnoloogia aluspõhühimõtteid.

§ 3. Raudteeveeremiga seotud teadmised ja oskused

(1) Sertifikaadiksamile, kus hinnatakse raudteeveeremi tundmist, lubatakse vedurijuht, kes oma teadmiste, oskuste, käitumise ja hoiakute osas vastab käesoleva paragrahvi lõigetes 2–10 sätestatule.

(2) Enne raudteeveeremi väljumist tehtavate katsete ja kontrollide osas peab vedurijuht oskama:

- 1) koondada dokumente ja vajalikku varustust;
- 2) kontrollida veduri võimsust ja veduri pardal olevatesse dokumentidesse kantud teavet;
- 3) tagada ettenähtud kontrollide ja katsete abil, et vedur on võimeline töötama nõutud võimsusel ja et selle ohutusvarustus on töökorras;

4) kontrollida ettenähtud katse- ja ohutusvarustuse kättesaadavust ja töökorras olekut veduri üleandmisel või sõidu alguses;

5) sooritada tavalisi ennetavaid hooldustöid.

(3) Raudteeveeremi juhtimiseks peab vedurijuht:

1) tundma raudteeveeremi pardal olevaid juhtimiseadmeid ja näidikuid, kuid eelkõige neid, mis on seotud veojõu, pidurdamise ja liiklusohutusega;

2) suutma avastada raudteeveeremis normist kõrvalekaldeid, teha kindlaks nende asukoht, neist teavitada, määrata kindlaks tehtavad parandustööd ning teatud juhtudel ise tegutseda;

3) tundma raudteeveeremi ehitust, pidurdamis- ja haakeseadmeid, veermikku, ohutusvarustust, kütusepaaki, mootori toitesüsteemi, heitgaasiseadet, veeremi sees ja väljas oleva märgistuse (eelkõige ohtlike veoste transpordil kasutatavate sümbolite) tähendust, marsruudi registreerimissüsteemi, voolu- ja suruõhusüsteeme, vooluvõtu ja kõrgepinge seadmeid, sidevarustust (sealhulgas raudteeveeremi ja dispetšeri vaheline raadioside), sõidu ettevalmistust, raudteeveeremi osasid ja nende ülesandeid, puksiiriseadmeid, pidurisüsteemi (eelkõige raudteeveeremi peatamine pidurimagistraali tühjendamise abil), automaatsidurit, mootorit ja ülekannet.

(4) Vedurijuht peab pidurite kontrolliga seoses:

1) oskama enne rongi väljumist kontrollida ja arvestada, et rongi piduriseadmete töö vastaks vastava veeremi jaoks ettenähtud parameetritele;

2) oskama kontrollida veduri ja rongi pidurisüsteemi erinevate osade toimimist vastavalt vajadusele enne väljumist, sõitu alustades ja sõidu ajal.

(5) Vedurijuht peab oskama kohandada sõiduviisi ja rongi piirikiirust vastavalt liini omadustele ning suutma:

1) võtta teadmiseks talle enne väljumist antavat teavet;

2) määrata kindlaks rongi sõiduviisi ja piirikiiruse kiiruspiirangute, ilmastikutingimuste või signaalidega seotud mis tahes muutuste põhjal.

(6) Vedurijuht peab juhtima rongi ja kasutama selle seadmeid rongi mittekahjustaval viisil ning oskama:

1) kasutada kohaldatavast eeskirjast kinni pidades kõiki tema käsutuses olevaid juhtimissüsteeme;

2) rongi käitada, arvestades haarde ja võimsusega seotud piiranguid;

3) kasutada aeglustamiseks ja peatumiseks pidureid, arvestades raudteeveeremi omadusi ja seadmeid.

(7) Vedurijuht peab eriolukorras:

1) suutma tähele panna rongi juhtimisega seotud ebatavalisi olukordi;

2) oskama rongi kontrollida ja ära tunda eriolukorrale viitavad märgid;

3) suutma reageerida vastavalt olukorra tõsidusele ning proovida olukorda parandada, pidades alati olulisimaks raudteeliikluse ja inimeste ohutust;

4) tundma kättesaadavaid kaitse- ja sidevahendeid.

(8) Vedurijuht peab vahejuhtumi, õnnetusjuhtumi, tulekahju ning inimestega toimunud õnnetuse korral:

1) oskama rakendada meetmeid rongi kaitseks ja abi kutsumiseks, kui rongis on inimesega õnnetus juhtunud;

2) oskama tuvastada ohtlike ainete olemasolu rongi dokumendi ja vagunilehe põhjal;

3) tundma hädaolukorras rongist lahkumise ja reisijate evakueerimise korda.

(9) Vedurijuht peab teadma sõidu jätkamise tingimusi pärast raudteeveeremiga seotud vahejuhtumi toimumist ning:

1) suutma hinnata, kas ja millisel tingimusel võib raudteeveerem oma sõitu jätkata pärast vahejuhtumi toimumist ja teavitama sellest operatiivselt raudteefrastrukturi-ettevõtjat;

2) oskama otsustada, kas enne raudteeveeremiga sõitu jätkamist on vaja läbi viia ekspertiis.

(10) Vedurijuht peab oskama kasutada meetmeid rongi peatamiseks, millega välistatakse rongi või selle osa ootamatu käivitumine või paigast liikumine ka kõige raskemates tingimustes.

§ 4. Raudteefrastruktuuriga seotud teadmised ja oskused

(1) Sertifikaadiksamile, kus hinnatakse sõidupiirkonna tundmist, lubatakse vedurijuht, kes oma teadmiste, oskuste, käitumise ja hoiakute osas vastab käesoleva paragrahvi lõigetes 2–9 sätestatule.

(2) Vedurijuht peab oskama enne rongi väljumist kontrollida pidureid ja arvestada, et rongi pidurdusjõud sobiks vastavale raudteeveeremi tüübile ettenähtud nõuetele, nii nagu on määratud rongi dokumentides.

(3) Vedurijuht peab oskama kohandada sõiduviisi ja rongi piirikiirust vastavalt liini omadusele ning:

1) võtma teadmiseks ja täitmiseks talle antud teabe, nagu kiiruspiirangud või mis tahes muutused seoses signaalidega;

2) oskama määrata kindlaks sõiduviisi ja rongi piirikiiruse vastavalt liini omadustele.

(4) Sõidupiirkonna tundmise osas peab vedurijuht peab oskama ennetada probleeme ja reageerida ohutusele ja muudele asjaoludele vastavalt, samuti arvestama täpsuse vajaduse ja majandusliku aspektiga. Seetõttu peavad vedurijuhil olema põhjalikud teadmised raudteeliini ja sellel asuvate raudteerajatiste kohta, samuti olemasolevate alternatiivsete raudteeliinide ja nende rajatiste kohta. Olulised on järgmised aspektid:

1) liikluskorraldustingimused, sealhulgas radade vahetus ja sõit üherajalisel raudteel;

2) raudteeliini üldseisukorra jälgimine ja vajaliku teabe leidmise oskus asjaomastest dokumentidest;

- 3) antud rööbasteel sobiva sõidu viisi määramine;
- 4) kohaldatav raudtee liiklusjuhend ja signalisatsioonüsteemi tähendus;
- 5) töörežiim;
- 6) turvangu süsteem ja sellega seotud eeskirjad;
- 7) jaamade nimed ning jaamade ja plokkpostide asukoha ja kauguse kindlakstegemine, et juhtimist sellele vastavalt kohandada;
- 8) ülemineku signaliseerimine erinevate töö- või energiavarustusüsteemide vahel;
- 9) kiiruspiirangud vedurijuhi poolt juhitud rongide erinevate kategooriate jaoks;
- 10) topograafilised profiilid;
- 11) erilised pidurdustingimused, näiteks järsu kallakuga liinidel;
- 12) jaamavahe hõivamise erinevad load, nagu fooride näidud, raadio teel antavad käsud ja kirjalikud load.

(5) Ohutuseeskirjade osas peab vedurijuht oskama:

- 1) panna rongi liikuma üksnes siis, kui kõik nõutud tingimused on täidetud, sealhulgas sõiduplaan, antud korraldus või väljasõidusignaali, vajadusel teiste signaalide kasutamine;
- 2) jälgima rööbastee kõrval ja kabiinis asuvaid signaale, tõlgendama neid viivitamata ja eksimatult ning tegutsema ettenähtud korras;
- 3) juhtima rongi ohutult vastavalt spetsiaalsele juhtimisviisile: rakendada korraldusel sõidu eriliiki, arvestama muuhulgas ajutiste kiiruspiirangutega, sõiduga vastassuuna rajal, ohu korral signaali andmisega ja manöövri tegemisega;
- 4) pidama kinni sõiduplaanijärgsetest või täiendavatest peatustest ning vajadusel täitma nende peatuste ajal reisijate teenindamise seotud täiendavaid ülesandeid, eelkõige avama ja sulgema uksi.

(6) Rongi juhtimise käigus peab vedurijuht:

- 1) kogu aeg teadma rongi asukohta läbitaval liinil;
- 2) oskama kasutada aeglustamiseks ja peatumiseks pidureid, võttes arvesse veeremit ja selle seadmeid;
- 3) suutma kohandada rongi liikumist vastavalt sõiduplaanile ning igale energiasäästmise korraldusele, võttes arvesse veduri, rongi, liini ja keskkonna omadusi.

(7) Eriolukorras peab vedurijuht:

- 1) suutma tähele panna selles ulatuses, mida rongijuhtimine võimaldab, ebatavalisi raudteefrastruktuuri ja keskkonnaga seotud juhtumeid: signaalid, rööbastee, energiavarustus, raudteeületuskohad, rööbastee ümbrus, muu liiklus;
- 2) oskama hinnata takistuse kaugust;
- 3) teavitama raudteefrastruktuuri-ettevõtjat võimalikult kiiresti täheldatud eriolukorra asukohast ja laadist, kontrollides teabest arusaamist;
- 4) raudteefrastruktuuri arvestades, tagama vajadusel liikluse ja inimeste ohutuse või võtma sellekohaseid meetmeid.

(8) Vahejuhtumi ja õnnetusjuhtumi, samuti eraldi tulekahju ning inimesega õnnetuse korral peab vedurijuht oskama:

- 1) võtta meetmeid rongi kaitseks ja abi kutsumiseks;
- 2) määrata kindlaks rongi peatuskoht tulekahju korral ning vajadusel hõlbustada reisijate evakueerimist;
- 3) anda tulekahju kohta võimalikult kiiresti vajalikku teavet, kui vedurijuht ise ei suuda tulekollet kontrolli alla saada;
- 4) teavitada raudteefrastruktuuri-ettevõtjat operatiivselt vahejuhtumi või õnnetusjuhtumi asjaoludest;
- 5) hinnata, kas ja millistel tingimustel on raudteeveeremil võimalik teed jätkata.

(9) Vedurijuht peab oskama ennast arusaadavalt väljendada. Vedurijuhi suhtlemisoskus peab võimaldama aktiivselt ja tõhusalt ennast arusaadavaks teha nii igapäevastes kui ka erakorralistes tööolukordades, samuti hädaolukorras. Vedurijuht peab oskama kasutada koostalitluse tehnilise kirjelduse käitamise osas kehtestatud sõnumi- ja sidemeetodeid. Vedurijuhi suhtlemisoskus peab vastama vähemalt kolmandale tasemele alljärgnevalt:

- 1) 5. tase sisaldab oskusi kohandada rääkimisviisi vestluskaaslase järgi, esitada arvamusi, pidada läbirääkimisi, veenda ja anda nõu;
- 2) 4. tase sisaldab oskusi toime tulla ootamatus olukorras, teha oletusi ja väljendada põhjendatud seisukohta;
- 3) 3. tase sisaldab oskusi toime tulla praktilises olukorras, mis on seotud ettenägematu asjaoluga, oskust kirjeldada ja hoida üleval lihtsat vestlust;
- 4) 2. tase sisaldab oskusi toime tulla lihtsa praktilise olukorraga, esitada küsimusi ja vastata küsimustele;
- 5) 1. tase sisaldab oskust rääkida päheõpitud lauseid kasutades.

2. peatükk

Vedurijuhiloa eksam

§ 5. Vedurijuhiloa eksami läbiviimine

(1) Vedurijuhiloa eksami korraldab Tehnilise Järelevalve Amet ning see viiakse läbi Maanteeameti liiklusregistri büroos.

(2) Vedurijuhiloa eksam on teooriaeksam.

§ 6. Vedurijuhiloa eksami küsimused

(1) Vedurijuhiloa eksami küsimused koostab ja kinnitab Tehnilise Järelevalve Amet. Kinnitatud eksami küsimused edastatakse Maanteeametile, kes sisestab need arvutipõhise eksamineerimisprogrammi andmebaasi.

(2) Vedurijuhiloa eksam korraldatakse elektrooniliselt, kasutades vastavasisulist eksamineerimisprogrammi. Küsimused genereeritakse eksamipiletilise eksamineerimisprogrammi poolt eksamineerimisprogrammi andmebaasist eksami sooritamise alustamisel.

(3) Eksamineerimisprogrammi andmebaas koosneb eksamiküsimuste moodulitest. Eksamiküsimused jagunevad järgmistesse moodulitesse:

- 1) raudteeseadus;
- 2) raudtee tehnokasutuseeskiri;
- 3) raudtee signalisatsioonijuhend;
- 4) raudtee rongiliikluse- ja manöövrjuhend.

(4) Vedurijuhiloa eksamipilet koosneb 20 eksamiküsimusest. Eksamiküsimused genereeritakse eksamineerimisprogrammi andmebaasist nii, et eksamipilet sisaldab viit eksamiküsimust igast moodulist.

(5) Vedurijuhiloa eksami küsimustele vastamine toimub 30 minuti jooksul alates eksamipileti genereerimisest eksami sooritajale. Vastata tuleb iga küsimuse kõikidele vastusevariantidele. Küsimus loetakse valesti vastatuks, kui kas või üks vastusevariant on vale või jäetud vastamata.

§ 7. Vedurijuhiloa eksami tulemuste hindamine

(1) Vedurijuhiloa eksami sooritaja võib vastata valesti neljale küsimusele. Eksimine ei ole lubatud eksamiküsimuste osas, mis puudutavad raudtee signalisatsioonijuhendit.

(2) Vedurijuhiloa eksami tulemus märgitakse eksamineerimisprogrammi poolt sooritatuks või mittesooritatuks.

§ 8. Vedurijuhiloa eksami tulemustest teavitamine

(1) Maanteeameti liiklusregistri büroo esitab andmed vedurijuhiloa eksami tulemustest Tehnilise Järelevalve Ametile kolme tööpäeva jooksul.

(2) Vedurijuhiloa eksami tulemuse kinnitab Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor hiljemalt kolme tööpäeva jooksul eksami tulemustest teadasaamisest.

(3) Eksamineeritavale teatatakse vedurijuhiloa eksami tulemus vahetult pärast eksami sooritamist.

(4) Eksamineeritav, kelle vedurijuhiloa eksami tulemused hinnati mittesooritatuks, saab õiguse sooritada eksam uuesti mitte enne 30 päeva möödumist mittesooritatuks hinnatud vedurijuhiloa eksami toimumisest. Eksamineeritav, kelle vedurijuhiloa eksami tulemused hinnati mittesooritatuks ka teisel korral, saab õiguse sooritada eksam uuesti pärast täiendava koolituse läbimist vedurijuhiloaga seotud teadmiste ja oskuste omandamiseks ning mitte enne kolme kuu möödumist teist korda mittesooritatuks hinnatud vedurijuhiloa eksami toimumisest.

§ 9. Rakendussätted

(1) Määrus jõustub 1. juulil 2013. aastal.

(2) Majandus- ja kommunikatsiooniministri 12. augusti 2010. a määrus nr 50 „Vedurijuhi eksamineerimise kord” tunnistatakse kehtetuks.

Juhan Parts
Minister

Marika Priske
Kantsler